

**VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
RINKOS PLĖTROS IR STEBĖSENOS SKYRIUS**

Teikti Tarybos posėdžiui
Tarybos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas

2019-07-04

**PAŽYMA
DĖL UAB „GEROS DUJOS“ IR UAB „ARONTERA“ NEPLANINIO PATIKRINIMO**

2019 m. liepos 4 d. Nr. O5E-194
Vilnius

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, 11 dalies 13 punktu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsniu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 8 punktu, 8 straipsnio 2 ir 3 punktais, 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (toliau – REMIT) 7 straipsnio 2 dalimi, 13 straipsniu, Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos¹ (toliau – Komisija) 2014 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. O3-140 „Dėl Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), Komisijos pirmininko 2018 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. O1E-137 „Dėl UAB „Geros dujos“ ir UAB „Arontera“ neplaninio patikrinimo“ (toliau – Įsakymas) su vėlesniais jo pakeitimais, buvo sudaryta tikrinimo komisija dėl UAB „Geros dujos“ (toliau – Bendrovė) ir UAB „Arontera“ neplaninio patikrinimo (toliau – Tikrinimo komisija) ir pradėtas Bendrovės bei UAB „Arontera“ neplaninis patikrinimas (toliau – Patikrinimas). Tikrinimo komisijos vadovas – Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) Dujų ir elektros departamento Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus vyriausiasis specialistas Ignas Kazakevičius. Tikrinimo komisijos nariai – Tarybos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus vyriausiasis specialistas Justas Valaitis bei Tarybos Teisės departamento Teisės taikymo skyriaus vyriausioji specialistė Jolita Kliorytė.

Patikrinimas pradėtas 2018 m. rugsėjo 10 d., Įsakyme numatyta patikrinimo pabaiga – 2019 m. rugpjūčio 30 d.

Patikrinimo tikslas – patikrinti, ar Bendrovės ir UAB „Arontera“ vykdoma gamtinių dujų (toliau – dujų) prekyba dujų biržos operatoriaus UAB GET Baltic dujų biržoje (toliau – birža) atitinka REMIT reikalavimus, įskaitant ir REMIT 5 straipsnyje įtvirtintą nuostatą dėl draudimo užsiimti arba bandyti užsiimti manipuliavimu rinka didmeninėse energijos rinkose.

Bendrovių veiklos tikrinamasis laikotarpis (toliau – tikrinamasis laikotarpis) – nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2018 m. rugsėjo 1 d.

Tikrinimo komisija, įvertinusi Patikrinimo metu surinktą informaciją ir Bendrovės bei UAB „Arontera“ vykdytus pavedimus, sandorius dėl dujų pirkimo biržoje, įskaitant, bet neapsiribojant, esminiais teiginiais, įtvirtintais Patikrinimo akto III skyriaus pirmojo skirsnio 1 poskirsnio 1–6 punktuose, nustatė, kad:

¹ Lietuvos Respublikos Seimas, 2019 m. vasario 14 d. Seimo plenariniame posėdyje priimdamas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 16¹, 19, 19¹, 22, 23, 24¹, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 34¹, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą Nr. XIII P-2918(2), pritarė Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija) prijungimui prie Komisijos bei numatė, jog nuo 2019 m. liepos 1 d. po reorganizacijos Komisija perims visas Inspekcijos teises ir pareigas, taip pat Komisijos pavadinimas bus pakeistas į **Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą (toliau – Taryba)**. Vyriausybė 2019 m. kovo 6 d. nutarimu Nr. 221 „Dėl sutikimo reorganizuoti Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos“ pritarė, kad Inspekcija būtų reorganizuojama jungimo būdu ir Inspekcija būtų prijungta prie Komisijos.

1. Bendrovė, laikotarpiu nuo 2017 m. sausio 31 d. iki 2017 m. birželio 30 d. vykdydama šešis sandorius, nurodytus Patikrinimo akto 3 lentelės 10 stulpelyje (pardavimo produktai Nr. 1–6), pažeidė REMIT 5 straipsnio reikalavimą, draudžiantį užsiimti manipuliavimu rinka didmeninėse energijos rinkose, biržoje, nes:

1.1. pastarieji Bendrovės veiksmai atitinka REMIT 2 straipsnio 2 punkto a papunkčio i dalyje įtvirtinto manipuliavimo rinka sąvoką, t. y. **Bendrovė davė klaidingus signalus** bent šešiams Bendrovės vartotojams **dėl didmeninių energetikos produktų, biržos produktų, kainos**;

1.2. pastarieji Bendrovės veiksmai atitinka REMIT 2 straipsnio 2 punkto a papunkčio ii dalyje įtvirtinto manipuliavimo rinka sąvoką, t. y. **Bendrovė užsitikrino** UAB GET Baltic tinklalapyje skelbiamą mažiausią pastarųjų parų produktų kainą – didmeninių energetikos produktų, t. y. biržos produktų, **dirbtinio dydžio kainą**.

2. Nepastebėta, kad UAB „Arontera“ tikrinamuoju laikotarpiu vykdyti pavedimai ir sudaryti sandoriai atitiktų REMIT 2 straipsnyje įtvirtintas manipuliavimo rinka ir bandymo manipuliuoti rinka sąvokas.

3. Nepastebėta, kad tarp Bendrovės ir UAB „Arontera“ tikrinamuoju laikotarpiu sudaryti sandoriai atitiktų REMIT 2 straipsnyje įtvirtintas manipuliavimo rinka ir bandymo manipuliuoti rinka sąvokas.

Tikrinimo komisija, įvertinusi Patikrinimo metu surinktą informaciją, Bendrovės bei UAB „Arontera“ vykdytus pavedimus, sandorius dėl dujų pirkimo biržoje ir vadovaudamasi Aprašo 48 punktu, Komisijos 2019 m. birželio 13 d. raštu Nr. R2-(D)-1201 pateikė Bendrovei Patikrinimo akto projektą (toliau – Projektas), kuriame buvo išdėstytos Tikrinimo komisijos išvados dėl Bendrovės vykdomos dujų prekybos biržoje atitikties REMIT reikalavimams, įskaitant ir REMIT 5 straipsnyje įtvirtintą nuostatą dėl draudimo užsiimti arba bandyti užsiimti manipuliavimu rinka didmeninėse energijos rinkose, ir prašė per 5 darbo dienas Bendrovės pateikti pastabas.

Tikrinimo komisija, vadovaudamasi Aprašo 48 punktu, Komisijos 2019 m. birželio 13 d. raštu Nr. R2-(D)-1202 UAB „Arontera“ pateikė Projektą, kuriame buvo išdėstytos Tikrinimo komisijos išvados dėl UAB „Arontera“ vykdomos dujų prekybos biržoje atitikties REMIT reikalavimams, įskaitant ir REMIT 5 straipsnyje įtvirtintą nuostatą dėl draudimo užsiimti arba bandyti užsiimti manipuliavimu rinka didmeninėse energijos rinkose, ir prašė per 5 darbo dienas pateikti pastabas.

Bendrovė ir UAB „Arontera“ iki nustatytos datos Projektui pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

Tikrinimo komisija surašė 2019 m. birželio 26 d. UAB „Geros dujos“ ir UAB „Arontera“ neplaninio patikrinimo aktą Nr. D3-1 ir teikia jį svarstyti Tarybos posėdyje.

Vadovaudamasi Aprašo 68.1 papunkčiu, Tikrinimo komisija siūlo Tarybai pritarti nutarimo projektui.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo „Dėl UAB „Geros dujos“ ir UAB „Arontera“ neplaninio patikrinimo“ projektas, 1 lapas.

2. UAB „Geros dujos“ ir UAB „Arontera“ neplaninio patikrinimo aktas, 25 lapai.

Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus vyr. specialistas

Ignas Kazakevičius

Į posėdį kviečiami:

UAB „Geros dujos“ atstovai;

UAB „Arontera“ atstovai.